

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА „ИНОВАЦИИ В ДЕЙСТВИЕ“

1. НЕОБХОДИМОСТ ОТ ПРОГРАМАТА

Законът за предучилищно и училищно образование (ЗПУО) и подзаконовите актове създават условия и подкрепа за творчески работещите училища и учители за реализиране на иновативни дейности в училищата и утвърждаване на училища със статут „иновативна училище“.

С Решение № 391 от 17.07.2017 г. на Министерския съвет на Република България за учебната 2017/2018 година е приет Списък със 184 иновативни училища. За учебната 2018/2019 година списъкът включва 290 училища, а за учебната 2019/2020 година включените в Списъка училища вече са 395. Увеличава се интересът на българските училища, които постигат подобряване на качеството на образованието чрез въведените иновативни елементи по отношение на организацията и съдържанието на обучението, чрез приложените нови методи на преподаване; разработените по нов начин учебно съдържание, учебни програми и учебни планове или организирани по нов начин управление, обучение и образователна среда.

Иновативните училища извършват целенасочена, планирана и контролирана промяна чрез въвеждане на иновативни практики, с които се решават организационни и съдържателни проблеми в образователния процес. Въвеждането и обмяната на иновации в образованието са възможност за изграждане на модерни училища, в които учениците могат да подобряват образователните си резултати, мотивацията си за учене, участието си в училищния живот и да развият креативното си мислене, различни компетентности и емоционална интелигентност чрез иновативни образователни процеси, методи на преподаване, училищно лидерство, нови учебни стратегии и др.

Политиката на Министерството на образованието и науката е свързана със създаване на условия и подкрепа за развиване култура за създаване и прилагане на иновации във всички сфери на училищния живот във всички училища, вкл. и създаването на професионални общности в училищата и между училищата, в които учители от различни области на знанието обединяват усилия и време за постигане на общи цели и мултиплициране на добрите иновационни практики.

За реализацията на тази цел е необходимо да се стимулира изграждане на връзки, обмен и мрежи между иновативните училища, както и с останалите училища в страната, които имат готовност да създават и прилагат иновации, наличието на информационна платформа и реализиране на мобилност за иновации и добри практики.

Срок на програмата: от 01.09.2020 г. до 31.08.2021 г.

Общ бюджет на програмата: до 2 000 000 лв.

МОДУЛИ:

МОДУЛ 1: Мобилност за популяризиране и мултиплициране на добри иновации между училищата“

Модул 1.1. „Мобилност за популяризиране и мултиплициране на добри иновации между иновативни училища, публични изяви и продукти представляващи обмена на иновации“ – до 1 113 000 лв., включваща до 300 училища, и до 2400 ученици и учители.

Модул 1.2. „Мобилност за популяризиране и мултиплициране на добри иновации на училища, които не са в Списъка на иновативните училища, но са включени в НП – до 780 000 лв., включваща до 300 училища и до 2400 ученици и учители.

Модул 1.2.1. „Участие в мобилност за популяризиране и мултиплициране на добри иновации на българските средни училища в Прага и в Братислава, и във форум за образователни иновации в размер на 3600 лв. за всяко от посочените училища, или общо 7200 лв.

МОДУЛ 2: Форуми за иновации в образованието

2.1. Конференции, методически срещи, дискусии, уъркшоп за иновации в образованието, организирани на регионален и тематичен принцип – до 20 форума с не по-малко от 1200 участници – учители и ученици – 50 000 лв.

МОДУЛ 3: „Създаване на условия за иновации в образованието“

3.1. Създаване и поддържане на система за информация, регистрация, координация и отчитане на дейностите по изпълнение на НП - до 13 000 лв.

3.2. Допълване, актуализиране и поддържане на уебсайт на иновативните училища – до 12 000 лв.

3.3. Мониторинг от МОН и РУО по изпълнение на националната програма и дейностите по координация и съдействие за организиране и провеждане на форумите за образователни иновации – до 5000 лв.

3.4. Дейност от МОН по публичност и информиране относно програмата – до 3000 лв.

3.5. Научно - изследователски анализ на иновациите в българското образование - до 16 800 лв.

2. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

2.1. Обща цел

Пряка и целенасочена подкрепа за създаване на култура на иновациите в училищата в страната, за креативно мислене, нововъведения в полза на развитието и постиженията на учениците, като се създават условия на педагогическите специалисти да анализират, да експериментират чрез пряк обмен, популяризиране и мултиплициране на своите иновативни практики и продукти.

Осигуряване на подкрепа за мотивирано разширяване и устойчивост на училищните иновации чрез училищна мобилност, форуми, информационна платформа и мрежа на иновативните училища.

2.2. Конкретни (специфични) цели

2.2.1. Създаване на мрежа от иновативни училища според вида на прилаганата иновация, общите цели и задачи.

2.2.2. Създаване на работещи връзки между училища, вписани в Списъка на иновативните училища и училища, които имат сходни предизвикателства, решения и идеи за промяна. По - активно включване на учениците в иновативните процеси.

2.2.3. Създаване на иновативно пространство между училища в партньорство с общи цели, възможности и желание за обмен на нововъведения.

2.2.4. Създаване на условия за мултиплициране и партньорство за иновации и добри педагогически практики:

2.2.4.1. Изграждане на уеб базирано пространство за обмяна на информация и публикуване изпълнение на програми за иновации и представяне на иновативни продукти.

2.2.4.2. Актуализиране на информационна система за подпомагане изграждането на мрежата на иновативни училища и училища , търсещи и прилагащи иновативни практики.

2.2.5. Информираност и публичност за провеждащите се иновации в българските училища.

2.2.6. Научен анализ на иновациите в училищното образование.

3. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ И ИНДИКАТИВНИ ПАРАМЕТРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

1. Осъществена мобилност на иновативни училища и училища, разработващи иновации: до 600 училища и до 4800 ученици и учители.

2. Изграждане мрежа на иновациите в образователното пространство.
3. Провеждане на публични изяви за представяне на иновативната училищна дейност:
 - 3.1. Тематични регионални форуми за образователни иновации – до 20 форума с не по - малко от 1200 участници.
 - 3.2. Публични изяви при реализиране на мобилността – до 300 изяви.
4. Актуализирана допълнена и поддържана система за информация, регистрация, координация, мониторинг и отчитане на дейностите по изпълнение на НП.
5. Разширяване и допълване функционалните възможности на уебсайт за споделяне и обмяна на добри практики и реализирани иновации.
6. Научни публикации – 4 бр.
7. Изготвяне научно-обоснован индекс за иновативност на училище.

4. ОБХВАТ НА ПРОГРАМА

Държавните, общинските и частните училища от системата на училищното образование в Република България, Българското средно училище „Христо Ботев“, град Братислава, Република Словакия и Българското средно училище „Д-р Петър Берон“, град Прага, Чешка република.

5. БЕНЕФИЦИЕНТИ

Бенефициенти по националната програма са:

- Училищата на територията на Република България и Българското средно училище в гр. Прага и Българското средно училище в гр. Братислава, по Списък утвърден от министъра на образованието и науката.
- Висши училища, научни институти.
- МОН и РУО.

6. ДЕЙНОСТИ ПО ПРОГРАМАТА

Модул 1 . „Мобилност за популяризиране и мултиплициране на добри иновации“

Обмен на иновационни практики (мобилности) – споделяне на опит на място между училищата.

Иновативните училища извършат двустранно сътрудничество за обмен на иновационни практики помежду си – като създават връзка чрез електронната платформа и реализират взаимни посещения на място в другото училище на общо 8 учители и ученици за период до 4 (четири) дни и 3 (три) нощувки (иновативно с иновативно училище).

Училищата, които не са в Списъка на иновативните училища, избират чрез електронната платформа за сътрудничество по едно иновативно училище за посещение на място с общо 8 ученици и учители за период до 4 (четири) дни и 3 (три) нощувки.

1.1. Иновативните училища избират помежду си партньор за сътрудничество и обмяна на иновации от Списъка на иновативните училища в електронната система на националната програма и сключват договор по образец за сътрудничество с него. Възможен е само един договор за сътрудничество между две иновативни училища.

1.2. Училищата, които не са вписани в Списъка на иновативните училища, избират от електронната платформа иновативно училище. При наличие на повече от едно училище кандидат за партньорство иновативното училище сключва договор за сътрудничество с избрано от него училище. Иновативното училище може да партнира само с едно училище, което не е вписано в Списъка на иновативните училища, заявило интерес към съответната иновация в електронната платформа. Програмата за мобилността се определя от училищата партньори.

В договорите за сътрудничество по т. 1.1. и т. 1.2. директорите посочват и мотивират възможността за приложимост на иновацията, дейностите по обмен и начина на извършването му, продължителността, времето и мястото на посещението, участниците, планираните публични изяви и/или резултатите от сътрудничеството и др.

1.3. Сътрудничеството между училищата е насочено в областите на дейност на иновативните училища и е с приоритет приложимостта на иновацията/иновациите в училището, което не е вписано в Списъка на иновативните училища, спрямо определените области:

- разработени и въведени иновативни елементи по отношение на организацията и/или съдържанието на обучението;
- организирани по нов или усъвършенстван начин управление, обучение и образователна среда;
- използвани нови методи на преподаване;
- разработени по нов начин учебно съдържание, учебни програми и учебни планове.

1.4. Реализирането на мобилността за обмен на иновации между училищата съдържа следното, в зависимост от вида на иновацията и целите на сътрудничеството:

- училищата да демонстрират пряко иновациите на място в двете училища – партньори и да включват всички участници в иновативните процеси по подходящ начин;
- иновативните процеси и продукти да бъдат представяни в своето пряко приложение в училищния живот и своето развитие, да се споделят и демонстрират предизвикателствата и постиженията в реална среда;

- иновациите в училищата да се обменят в действие и на място – в учебни часове, в извънкласни занимания, в междучасия, в местата извън училище, където се провеждат иновативни уроци, по време на заседания на педагогически съвети, на обществени съвети, пред родителски общности и на други места;

- партньорите да са равностойни при обсъждането и прилагането на иновациите при обмена в училищата;

- да се покаже работата на професионалните екипи от различни педагогически специалисти;

- да се демонстрират стъпките на намеренията и на напредъка при приложенията на иновациите от партньорите;

- да се реализират съвместно разработени уроци от преподаватели от двете училища;

- учениците от двете партниращи училища да се включват активно в иновативните процеси със свои връстници.

Партниращите училища организират публични изяви с участието на родители и образователната общност за мултиплициране на иновациите и опита. Партниращите училища осигуряват съвместен продукт от мобилността за популяризиране на иновациите – презентации, видеофилми, книжни издания, електронни уроци и др.

По националната програма се осигурява финансиране за посещение в училище до общо 8 учители и ученици. Броя на участващите ученици като част от общата квота от 8 човека на училище се определя от училищното ръководство.

Разрешава се увеличение на броя на участниците (учители и ученици) при собствено финансиране.

Единствено и само при иновация, насочена към областта нов или усъвършенстван начин на управление на училището, се финансират мобилности само за педагогически специалисти (до 8 педагогически специалисти) без ученици.

При реализиране на мобилността всяко от участващите училища реално представя своята иновация в действие като представя и съвместно с партниращото училище разработени уроци и дейности.

Дните, определени за мобилност и участие във форумите за образователни иновации по НП, не са част от дните определени от чл. 15а, ал. 1 на Наредба № 10/01.09.2016 г.

Модул 2. Форуми за образователни иновации.

Форумите за представяне и мултиплициране на образователни иновации се организират и провеждат от училище, домакин на мобилност със съдействието на гостуващото училище, след съгласуване с РУО.

Формата може да бъде: форум, конференция, дискусия, уъркшоп и др. с продължителност до два дни и не по-малко от 50 участници, като се финансира на проектен принцип. Участниците се определят съгласувано с РУО. Училището домакин извършва всички дейности по организирането и провеждането на форума.

Темите на организирания форум се определят от партниращите училища съгласувано с РУО.

Участници във форума могат да бъдат: педагогически специалисти, ученици, представители на висши училища и научни институти.

РУО, на чиято територия ще се проведе форума, съдейства за изготвяне на програмата, организацията, координацията на участниците вкл. при участие на учители и ученици от териториалния обхват на други РУО, и провеждането на форума.

Дните, определени за мобилност и участие във форумите за образователни иновации по НП, не са част от дните, определени от чл. 15а, ал. 1 на Наредба № 10/01.09.2016 г. за организация на дейностите в училищното образование (изм. и доп. в ДВ бр.72/13.09.2019 г.) и са както следва:

а) За участие в дейност “мобилност“ до 4 дни с 3 нощувки.

б) За участие на гостуващо училище „партньор“ като съорганизатор на форум за образователни иновации – допълнително до 2 дни и една нощувка.

Училища, които имат представители за участие във форум за иновации в образованието:

а) определят броя на участващите учители и ученици, съгласувано с РУО и училището домакин/организатор на форума;

б) съгласуват с РУО и училището-домакин, темата и представянето на своите иновационни продукти по време на форума;

в) финансират участието на своите представители във форума, съобразно предложената логистика от училището домакин.

Всяко от училищата, което има учители, участващи в дейностите по НП „Иновации в действие“, независимо дали като мобилност или като форум, може правомерно да се възползва от възможностите на НП „Без свободен час“.

Модул 3: „Създаване на условия за обмяна на иновации в образованието“

Дейност 1. Актуализирана, допълнена и поддържана система за информация, регистрация, координация, мониторинг и отчитане на дейностите по изпълнение на НП.

Актуализацията, допълване и поддържане на системата за създаване на комуникация между иновативните училища и училищата, които не са вписани в Списъка на иновативните

училища, за споделяне на добри практики и обслужване на дейностите по националната програма. Чрез системата за информация и комуникация се извършва изборът на партньори между училищата, подаването на документите за кандидатстване по националната програма, оценяването на формулярите, посочват се срокове за кандидатстване и сключване на договори, регистрират се договорите за сътрудничество между директорите, резултатите от извършения мониторинг, документите за отчет на извършените разходи по програмата.

Системата за информация служи и за споделяне на добри иновации и създава условия за информираност и контакт между училища, които имат креативни училищни практики и иновации, но не са включени в НП за учебните 2019/2020 година и 2020/2021 година.

Дейност 2. Допълване, актуализиране и поддържане на уебсайта на иновативните училища.

Уебсайтът на иновативните училища се допълва, актуализира и поддържа с възможност да се ползва от всички училища в страната за споделяне и обмяна на опит между тях, за разширяване на мрежата от иновативни училища, за създаване на база с реализирани успешни проекти, за мултиплициране на образователните иновации, за повишаване авторитета на училището и отварянето му за сътрудничество със заинтересовани страни, за създаване на ефективна комуникация между училищата, за популяризиране и на добрите практики, за създаване на богата база с реализирани успешни проекти, за подпомагане въвеждането на електронните образователни продукти и с още една нова възможност за представяне на творчески продукти разработени от ученици.

Дейност 3: Информирание и публичност.

Дейност 4: Мониторинг от МОН и РУО

Мониторинг на дейностите по мобилност, координация и мониторинг на форумите за образователни иновации от МОН и РУО.

Дейност 5: Осъществяване на тематичен научно-изследователски анализ на иновациите в българските училища.

7. Процедури

7.1. Кандидатстване

След утвърждаване на Програмата в електронната платформа се публикуват:

- информация за сроковете и правилата на кандидатстване;
- акаунтите на определените експерти в комисиите на МОН и РУО;
- база данни за училищата в страната;
- информация за училищата, желаещи участие, прилаганите от тях иновации и резултатни съвременни методи и форми на обучение и управление;

- формуляр за кандидатстване;
- иновативните училища, домакини при изявено желание за организиране и провеждане на форум, вписват предложение за тема;
- избор на партньор между училищата, изготвяне и публикуване в електронната платформа на договорите за сътрудничество по образец;

РУО публикува одобрените училища домакини, темите и сроковете, по които ще се организират образователните форуми.

Комисията на РУО извършва проверка на документите в електронната платформа на училищата от своята област.

Екипът за управление на програмата от МОН, след проверка на документите в електронната платформа, представя доклад на министъра на образованието и науката с предложение за утвърждаване на списък на избраните училища за участие в програмата.

Списъкът на училищата, определени за участие в НП, се публикува в електронната платформа и на официалната страница на Министерството на образованието и науката, след утвърждаването му от министъра на образованието и науката.

7.2. Отчет

След приключване на Програмата бенефициентите представят отчет за окончателното изпълнение с приложени разходо-оправдателни документи на изпълнените дейности на програмата.

Формулярът за отчет съдържа и самооценка за изпълнение на дейностите по НП, който се попълва в същия срок.

След приключване на Програмата регионалната комисия и националният екип за управление на Програмата извършват проверка и анализ на отчетите и националният екип уведомява бенефициентите за размера на финансирането.

В случаите, когато е установено неизпълнение на дейностите, предоставените за тях средства се възстановяват в срок, определен от националния екип.

8. Принципи на финансиране

8.1. Финансирането за мобилност се извършва на пакетен принцип, включващ допустими и задължителни разходи:

8.2. Финансовият пакет за одобрено за участие иновативно училище е до 3710 лв., който включва: 3610 лв. за мобилност и 100 лв. за публичност, и за продукти, представлящи обмена на иновации (до 300 училища, с по общо 8 ученици и учители, участници в мобилност за срок до 4 дни).

8.3. Финансов пакет за училище, одобрено за участие в НП, което не е в Списъка на иновативните училища – до 2600 лв. (до 300 училища с по общо 8 ученици и учители, участници в мобилност).

8.4. Финансовите средства за мобилност на училищата, които не са общински или държавни, но са включени в НП, се предоставят на партниращото държавно или общинско училище и се разходват съгласно Правилата за изпълнение на НП. Командирането на учителите от частните училища се извършва в съответствие с чл. 5 от Наредбата за командировките в страната.

8.5. При условие, че училището домакин на мобилност е определено за провеждащо форум, то на гостуващото училище, като съорганизатор на форума, за обезпечаване разходите му за една нощувка и храна се предоставят допълнително 750 лв. на проектен принцип.

8.6. Финансовите средства на българските средни училища в Прага и Братислава за участие в мобилност и форум за образователни иновации са в размер на по 3600 лв. на всяко от посочените училища, и се осъществява на проектен принцип. Училището, домакин на мобилността на посочените училища, се определя от екипа за управление на програмата съобразно техните интереси в иновациите.

8.7. Финансиране на дейността по организиране и провеждане на тематични форуми и сродни (кръгли маси, дискусии, конференции, уъркшопове за практическо споделяне на добър опит), представящи и съдействащи за мултиплициране на образователни иновации, се извършва на проектен принцип в размер на 2500 лв. за всеки планиран и проведен форум.

8.8. Финансирането на дейност по Модул 3 „Създаване на условия за иновации в образованието“.

Дейност 8.8.1. За поддържане, актуализация и допълване на системата за обслужване дейностите по Програмата и за споделяне на добри иновативни практики - до 13 000 лв.

Дейност 8.8.2. Допълване, актуализиране и поддържане на уебсайт на иновативните училища – до 12 000 лева.

8.8.3. Финансирането на мониторинг от МОН и РУО по изпълнение на националната програма и дейностите по координация и съдействие за организиране и провеждане на форумите за образователни иновации – до 5000 лв.

8.8.4. Финансиране на дейност по публичност и информиране, относно програмата от МОН – до 3000 лв.

8.8.5. Финансиране на дейност по „Научно-изследователски анализ на иновации в българското образование“ - до 16 800 лв.

При непълно усвояване на средства по определен модул в рамките на програмата се допуска прехвърляне на средства между модулите и дейностите, включително и промяна

на индикативния бюджет на проектите съгласно правила и ред, определени от министъра на образованието и науката.

При обективна необходимост от извършване на промени във финансираните модули и дейности назначеният в МОН екип за управление на програмата изготвя мотивиран доклад до министъра на образованието и науката.

При не усвояване на предоставените средства до 31.12.2020 г., същите преминават като преходен остатък в следващата година, без да се променя целевият им характер и се разходват в срок до 15.06.2021 г.

9. Допустимо финансиране и др.

9.1. Допустимите разходи от финансовите пакети за иновативните училища и училища, участващи в програмата, които не са включени в Списъка са: командировъчни разходи за педагогическия персонал; транспортни разходи; разходи за нощувки и разходи за храна на участващите ученици и педагогически персонал, консумативи и материали за целите на обмена, създаване на иновативни продукти, както и външни услуги пряко свързани с изпълнение на дейностите в НП. Посещения на места и обекти с образователно, културно, историческо и екологично значение и провеждане на уроци в тях.

9.2. Допустимите разходи за мониторинг от МОН и РУО са за разходи по Наредбата за командировките в страната.

9.3. Задължителни са разходите за: финансиране на форумите за образователни иновации, както и финансирането на публичните изяви на иновативните училища и продукти, представящи обмена на иновации.

Извършените разходи се отчитат с разходо-оправдателни документи.

10. Етапи на финансиране:

10.1. Авансово финансиране до 100% на училищата, утвърдени за участие в НП „Иновации в действие“, се осъществява след приемане на Постановление от Министерски съвет.

10.2. Допълнителното финансиране на гостуващите училища, определени за съорганизатори на иновативни форуми, се осъществява на проектен принцип.

10.3. Финансиране на българските средни училища в Прага и Братислава за участие в мобилност и форум за образователни иновации се осъществява на проектен принцип.

10.4 Финансирането на училището/училищата домакин, утвърдени от екипа за управление на Програмата за организиране и провеждане на: форуми, работни срещи, кръгли маси за образователни иновации, се реализира на проектен принцип.

10.5. Средствата по НП се предоставят на бенефициентите в срок до 30.11.2020 г. въз основа на одобрените участници и проектни предложения.

11. МОНИТОРИНГ

При реализацията на дейностите за целите на програмата се осъществява мониторинг от РУО и от МОН по изпълнението на дейностите, извършвани от бенефициентите:

11.1. Началникът на РУО възлага със заповед на експерти от РУО осъществяване на координация и мониторинг на дейностите по НП в съответната област.

Мониторингът от РУО се осъществява чрез:

- Текущ мониторинг в момента на осъществяване на обмена на иновативните практики.
- Мониторинг на място при реализиране на планираните тематични форуми за образователни иновации и други сродни изяви по Програмата в училищата от областта на съответното РУО.
- Проверки на представени документи за участие в НП на етап кандидатстване.
- Анкети, срещи, разговори с ученици, учители, ръководства на училищата, родители.
- Изготвяне на отчетна справка по образец за етапното и окончателното приключване на дейностите по програмата.

За резултатите от извършения мониторинг на място се съставя карта за обществен мониторинг (по образец, представен от екипа за управление на Програмата).

11.2. За осъществяване дейностите по мониторинг от МОН:

Министърът на образованието и науката определя със заповед екип от МОН за управление на Програмата, извършващ дейности по:

- Мониторинг на представените документи по изпълнение на НП.
- Мониторинг на място в училището домакин на мобилността.
- Мониторинг на форуми за образователни иновации.

За резултатите от извършения мониторинг на място се попълва карта по образец към националната програма.

Определеният от министъра на образованието и науката екип за управление на програмата изготвя междинен и окончателен отчет, за резултатите от изпълнението в определените срокове, посочени в заповед на министъра на образованието и науката.

8. ДЕМАРКАЦИЯ

Средствата по националната програма не могат да се използват за дейности, финансирани от фондовете на Европейския съюз и друго национално финансиране.